

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» br. 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» br. 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU HRVATSKE REPUBLIKANSKE STRANKE

Broj: 03-07-6-749/21
Sarajevo, 17.01.2023. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	4
Predmet pregleda i kontrole.....	4
Cilj pregleda i kontrole.....	4
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske republikanske stranke za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka prekršila odredbe člana 4. stav (1) i člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske republikanske stranke za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Hrvatska republikanska stranka finansirala se iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	600,00	1,02
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	3.000,00	5,11
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	54.962,00	93,71
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	58.562,00	99,85
II	Ostali prihodi i drugo	90,00	0,15
	Izvori finansiranja (I+II)	58.652,00	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 80.876,89 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska republikanska stranka. Skraćeni naziv je HRS.

Hrvatska republikanska stranka je upisana u registar kod Općinskog suda u Mostaru, Rješenjem broj: R/4-14 od 16.05.2014. godine.

Sjedište stranke je u Mostaru, Nikole Šubića Zrinskog 13.

Lice ovlašteno za predstavljanje i zastupanje stranke je Slaven Raguž, predsjednik.

Lice ovlašteno za finansijske izvještaje za 2020. godinu je Ana Andrić.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu Hrvatska republikanska stranka je navela da nema niže organizacione dijelove.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske republikanske stranke za 2020. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju

političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Hrvatske republikanske stranke obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled finansijskih izvještaja Hrvatske republikanske stranke u periodu od 2015. do 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske republikanske stranke za 2019. godinu, izdat je izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama stranci da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da uspostavi potpune evidencije o rashodima i obavezama stranke, odnosno da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da u svoj finansijski izvještaj uključi koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala sve preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska republikanska stranka prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu utvrđeno je da je stranka u 2020. godini ostvarila rashode u ukupnom iznosu od 80.876,89 KM.

Analizom Plana utroška sredstava stranke za 2020. godinu koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen uz godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu¹, utvrđeno je da plan nije sačinjen na način kojim bi se obezbijedila transparentnost planiranog trošenja sredstava, kao i uporedba ostvarenih troškova sa planiranim, te isti ne sadrži datum usvajanja.

Uvidom u Plan utroška sredstava za 2020. godinu utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka planirala rashode u ukupnom iznosu od 24.608,00 KM, i to: 1) najam prostora u iznosu od 2.400,00 KM; 2) električna energija u iznosu od 720,00 KM; 3) telefon i internet u iznosu od 600,00 KM; 4) voda u iznosu od 48,00 KM; 5) bankarski troškovi u iznosu od 240,00 KM; 6) troškovi predizborne kampanje u iznosu od 20.000,00 KM; i 7) ostali troškovi u iznosu od 600,00 KM.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog Plana utroška za 2020. godinu, kako slijedi:

- Uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove koji nisu planirani, i to: humanitarne rashode, troškove ugovora o djelu, troškove

¹ Dostavljen dana 01.04.2020. godine.

advokatskih usluga i sudski troškove, troškove knjigovodstvenih usluga, troškove poreza i drugih obaveza, troškove održavanja opreme, troškove kancelarijskog materijala i troškove reprezentacije.

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala humanitarne rashode u iznosu od 16.835,39 KM, troškove ugovora o djelu u iznosu od 5.970,00 KM, troškove advokatskih usluga i sudske troškove u iznosu od 1.170,00 KM, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 561,63 KM, troškove poreza i drugih obaveza u iznosu od 3.497,29 KM, troškove održavanja opreme u iznosu od 3.017,00 KM, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 2.845,29 KM i troškove reprezentacije u iznosu od 5.991,76 KM, odnosno ukupno 39.888,36 KM.

- Stranka je Planom utroška za 2020. godinu predvidjela troškove zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 2.400,00 KM, dok je uvidom u poslovne knjige i finansijski izvještaj utvrđeno da je po tom osnovu ostvarila troškove u iznosu od 7.549,00 KM, što predstavlja prekoračenje u iznosu od 5.149,00 KM;

- Telefonski troškovi i ptt usluge su Planom predviđeni u iznosu od 600,00 KM, dok su u 2020. godini isti iznosili 803,48 KM, što čini razliku od 203,48 KM;

- Stranka je prekoračila je za 276,80 KM. Troškove platnog prometa politička stranke je planirala u iznosu od 240,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 516,80 KM;

- Stranka je planirane troškove vode prekoračila za 3,25 KM. U Planu utroška stranka je troškove vode planirala u iznosu od 48,00 KM, dok je iste ostvarila u iznosu od 51,25 KM.

Stranka je Planom utroška za 2020. godinu predvidjela troškove predizborne kampanje u iznosu od 20.000,00 KM, a iste je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 31.576,33 KM.²

S obzirom da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 57.097,22 KM utrošila mimo utvrđenog plana utroška sredstava za 2020. godinu, prekršene su odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranka.

b) Hrvatska republikanska stranka prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja i dodatne finansijske dokumentacije, utvrđeno je da Hrvatska republikanska stranka nije vodila pravilne i pravovremene evidencije o rashodima i obavezama i nije popunila obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ br. 96/13 i 89/16)-u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Politička stranka u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) nije iskazala sve transakcijske račune čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu nije iskazala račun za finansiranje izborne kampanje otvoren kod Sparkasse Bank d.d. broj: 1995320049696252, a koji je prema podacima iz Jedinog registra računa u Bosni i Hercegovini u toku 2020. godine bio aktivan.

(2) Stranka u obrascu 1.1 (teritorijalna organizacija političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala sve organizacione dijelove stranke, čime je prekršila odredbe člana 10. Pravilnika.

Uvidom u podatke iz godišnjeg finansijskog izvještaja i ugovora o zakupu poslovnog prostora zaključenog 01.07.2020. godine između zakupodavaca Tadić Zvonimir, Tadić Miran, Bojanić

² U odnosu na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu izvršena je ispravka u dijelu nalaza koji se odnosi na prekoračenje troškova izborne kampanje.

Ilirija i Tadić Miroslava, s jedne strane, i zakupca Hrvatske republikanske stranke, s druge strane, utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka u periodu 01.07.2020. godine do 31.12.2020. godine raspolagala sa poslovnim prostorom u Gradu Livnu u svrhu korištenja službenih prostorija stranke HRS-Gradski/Županijski odbor Livno.

- (3) U obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) godišnjeg finansijskog izvještaja stranka je prihode ostvarene iz budžeta Zapadnohercegovačkog kantona u iznosu od 22.500,00 KM iskazala kao prihode iz budžeta Grada Ljubuški, čime je prekršila odredbe člana 19. Pravilnika.
- (4) Hrvatska republikanska stranka nije uspostavila pravilne i pravovremene podatke o svojim rashodima, te u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja nije pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe člana 7. stav (2), člana 21., 22. i 23. Pravilnika.

-Podaci o rashodima iskazani u godišnjem finansijskom izvještaju ne odgovaraju podacima iz Bilansa uspjeha za 2020. godinu. Naime, stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala ukupne rashode u iznosu od 80.876,89 KM, dok je u Bilansu uspjeha za 2020. godinu iskazala ukupne rashode u iznosu od 80.129,00 KM.

-Hrvatska republikanska stranka nije uspostavila i vodila analitičke evidencije o troškovima zakupa poslovnih prostorija po mjestu nastanka troška, tj. za svaki organizacioni dio pojedinačno, niti je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostorija.

Hrvatska republikanska stranka je u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi), koji je podnijela na nivou političke stranke, iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora u ukupnom iznosu 7.549,00 KM.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da je Hrvatska republikanska stranka imala zaključena dva ugovora o zakupu u 2020. godini, u Mostaru sa zakupodavcem Kadić Elvedinom sa ukupnim troškovima zakupa u iznosu od 3.600,00 KM i u Livnu, sa zakupodavcima Tadić Zvonimirom, Tadić Miranom, Bojanić Ilirijom i Tadić Miroslavom sa troškovima u ukupnom iznosu od 1.800,00 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskih računa stranke, utvrđeno je da je stranka isplatila 4.200,00 KM po osnovu ugovora o zakupu sa Karić Elvedinom, te evidentirala u poslovnim knjigama kao troškove, što za posljedicu ima da su troškovi iskazani u većem iznosu za 600,00 KM u odnosu na stvarne.

Pored navedenog, utvrđeno je da je politička stranka troškove zakupa dvorana i sala u iznosu od 549,00 KM evidentirala kao troškove zakupnine poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe člana 22. Pravilnika. Isto tako, utvrđeno je da je stranka troškove zakupa sala u iznosu od 1.000,00 KM za predizborni skup iskazala u obrascu 4.1 kao troškove zakupnine poslovnih prostora, čime je prekršila odredbe člana 21., 22. i 23. Pravilnika.

-Hrvatska republikanska stranka je troškove ugovora o djelu koji su nastali u svrhu predizborne kampanje u iznosu od 2.000,00 KM pogrešno iskazala u obrascu 4.1 finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 21., 22. i 23. Pravilnika.

Naime, uvidom u Ugovor o djelu koji je stranka zaključila sa fizičkim licem Gordan Zovko utvrđeno je da je predmet ugovora pružanje tehničke pomoći i oglašavanja u predizbornom i izbornom periodu od 01.10.2020. do 31.10.2020. godine.

- (5) Hrvatska republikanska stranka je u obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica) iskazala donacije sljedećih fizičkih lica: Slaven Bevanda u iznosu od 50,00 KM, Mario Zovko u iznosu od 150,00 KM, Bernard Pavković u iznosu od 200,00 KM, Drago Čavar u iznosu od 200,00 KM, odnosno ukupno 600,00 KM. Stranka je, takođe, u obrascu 3 (izvori finansiranja) iskazala ostale prihode u iznosu od 90,00 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskih računa utvrđeno je da su ukupni prilozi fizičkih lica iznosili 690,00 KM, te da su sljedeća lica dala donacije stranci: Josip Krišto prilog u iznosu od 50,00

KM, Zoran Filipović prilog u iznosu od 40,00 KM, Mario Zovko u iznosu od 150,00 KM, Bernard Pavković u iznosu od 250,00 KM i Drago Čavar u iznosu od 200,00 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije pravilno iskazala priloge fizičkih lica, čime je prekršila odredbe člana 13. i 14. Pravilnika

- (6) Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka izdala fizičkim licima i pravnom licu utvrđeno je da potvrde ne sadrže serijski broj potvrde, adresu, broj ličnog dokumenta/ identifikacioni broj donatora i mjesto prebivališta fizičkog lica/sjedišta donatora, što je suprotno odredbama člana 6. Pravilnika.

U skladu sa odredbama iz člana 6. Pravilnika, politička stranka je dužna svakom fizičkom i pravnom licu od kojeg je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj ličnog dokumenta/identifikacioni broj donatora, adresa i mjesto prebivališta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštenog lica.

- (7) Hrvatska republikanska stranka je u skladu sa odredbom člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka³ imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano sa političkom strankom, jer je stranka u toku 2020. godine bila članica ovog udruženja⁴.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Hrvatska republikanska stranka je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 57.608,25 KM, a za Lokalne izbore u Mostaru 12.228,94 KM.

Politička stranka Hrvatska republikanska stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju za Lokalne izbore 2020. godine iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 34.576,33 KM.⁵

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj republikanskoj stranci da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa programom utroška sredstava,***
- ***da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i pravovremene evidencije o rashodima i obavezama,***
- ***da sadržaj potvrde o primljenim priložima uskladi sa odredbama člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,***
- ***da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi i popunjava na način propisan odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i***

³ Politička stranka obavezna je u svom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkim strankama ili su pod njenom kontrolom.

⁴ Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine kao udruženje promoviše političke stranke i njene članove, učestvuje u provođenju izborne kampanje i kreira programe koji su bitni samo političkim strankama, članicama ovog udruženja.

⁵ U obrascu 4.2, stranka je iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 31.576,33 KM, dok je troškove izborne kampanje u iznosu od 3.000,00 KM iskazala u obrascu 4.1. godišnjeg finansijskog izvještaja.

- *da u svoj finansijski izvještaj uključi koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Hrvatska republikanska stranka nije dostavila primjedbe na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Šef Službe za reviziju

Mr sc. Hasida Gušić

Pomoćnik revizora

Rijad Selmanović